

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dormi Secvre: Vel Cynosvra Professorvm Ac Stvdiosorvm Eloquentiæ,

in qua Centvm Et Viginti Themata Oratoria. Non Solvm Stvdiosis, Sed &
Professoribus eloquentiæ, ac pietatis veræ amantibus utilissima &
pernecessaria explicantur ; Cum Indice rerum atq[ue] verborum locupleti

Tympe, Matthäus

Coloniæ Agrippinæ, 1650

XVIII. Vituperatio Pigritiæ corporalis & spiritualis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38994

laboravit adulterio, & homicidium commisit. Samsarum cum Philistæis pugnavit non potuit capi ab hostibus; sed postquam dormivit in sinu fœminæ, & otium cum ea remansit, mox capitur, & cacatur ab hostibus. Salomon dum occupatus esset in adificatione Templi sensit luxuriam, sed mox recedens ab opere, persensit insultum luxuriæ, & deficiens, fœminâ instigante ad idola, adoravit in thalamo vitulum aureum, &c.

IV. Ab Exemplis eorum, qui otii hostes fuerunt quorum multa recensentur in speculo nostro Bonorum Clericorum.

Matt. 20. 8.

Matt. 16. 29.

Matt. 23. 8.

2. Cor. 9. v. 6.

Rom. 8. v. 18.

2. Cor. 4. 17.

Tit. 2. v. 12.

De verbis

Apost.

Serm. 26.

Eph. 2. v. 15.

In EPILOGO monachis Auditores, ut cogitent verbo Divino non otiosis, sed laborantibus præmitti mercedem, & quidem majorem mercedem secundum majorem laborem, item exiguos esse labores nostros, si cum excellentia mercedis æternæ conferantur; & ut ad cavendum otium tempusque redimendum ita se occupent actionibus & laboribus instituto suo consentaneis, ne, quod præcipuum est, animæ salutem negligant: id enim esset vitium vitio pellere, & unum diabolus pro alio admittere. Hoc certè omnium actionum, virtutisq; totius fundamentum esse debet, ut *sobriè, pie, & justè* hanc vitam instituamus *in hoc seculo*. Atque idcirco sapienter monet Augustinus, ut occupationibus, sive literarum, sive negotiationum, sive litium, sive aliis quibuscunq; nos dedamus, tempus tamen aliquod eripiamus curandæ salutis nostræ: id enim esse apud Apostolum, *Redimere tempus*.

XVIII. VITUPERATIO PIGRI- tia, & Corporalis, & Spiritualis.

EXORDIUM ab hac comparatione ducetur: si huius sæculi homines pro exigua mercede & quæstu ingentes sæpe subeunt labores, eodq; majores, quo major quæstus vel remunerationis spes afful-

affulget; quantò magis nos parati esse debemus ad labores sustinendos pro regno Dei, & felicitate æterna, quæ tanta est, ut nihil sint omnes nostri labores, si cum illa conferantur.

In PROPOSITIONE dices: licet tanta remuneratio parata sit in cælo strenuè laborantibus in vinea Domini; tamen multos inveniri pigros, idcoq; tibi decretum esse Auditoribus omnem torporem & ignaviam reddere exosam. *Rom. 8. v. 18.*

CONFIRMATIONIS I. LOCUS à turpitudine pigris, cum universæ naturæ, ac in primis humanæ sit contraria. Hinc D. Paulus denuntiat Thessalonicensibus: *si quis non velit operari, non manducet.* S. Bernardus, epistola ad Henricum Senonensem Archiep. *Labor, inquit, & laborare, & voluntaria paupertas, hac sunt Monachorum insignia, &c.* *Iob 5. v. 7. 2. Thes. 3. v. 10.*

II. *A necessario.* Nullus enim bonus agricola est nisi gnavus, & industrius, rusticarum rerum studio incensus. Opifices, qui non de multa nocte vigilant, mercator ignavus, miles segnis nec rem facere, nec aliquid laude dignum exequi possunt. Artium maximarum studia sine vigilantia & labore frustra tractantur. Tota laus Ducis belli, & Imperatoris existit in vigilantia & celeritate. Hinc Vespasianus dicebat: *Imperatorem stantem debere mori.*

III. *Ab incommodis.* Nam pigri PRIMò hominibus sunt exosi. *Prov. 10. v. 26. Sicut acetum dentibus, & fumus oculis, sic piger his, qui miserunt eum.* SECUNDò, habentur viles & ignominia digni. *Syr. 22. v. 2. De stercore boum lapidatus est piger: & omnis qui tetigerit, excutiet manus.* Salomon, *Prov. 10. v. 5. Qui stertit astate, filius confusionis (est.)* TERTIò, fiunt egeni & mendici, *Prov. 20. v. 4. Propter frigus piger arare noluit: mendicabit ergo astate, & non dabitur illi.* cap. 11. ait ad pigrum: *Veniet tibi quasi*

quasi viator egestas, & pauperies quasi vir armatus.

QVARTÒ, sunt pluribus vitiis obnoxii. Pro v. 30. *Per agrum hominis pigri transivi, & ecce totum repleverant urtica.* Terra enim nullo labore culta nihil nisi spinas & tribulos profert: aër non comestus, corrumpitur: domus non habitata corrumpitur: via non trita sylvescunt: instrumenta musica, quae non pulsantur, destruuntur: ferrum sine exercitio rubiginem contrahit: aqua stagnans, non nisi ranas, bufones, & serpentes gignit: equus generosus, in stabulo quiescens, marcescit. Catonis sententia erat: *Homines nihil agendo, malè agere discunt.* Hinc lex Aegyptiis fuit qua singuli cogebantur nomina apud praesidem profiteri, & qua arte contentarentur ostendere, quod si quis mentiretur aut injusto quaestu viveret, capite plectebatur.

cap. 4. v. 17.

Adhæc S. Jacob ait: *Scienti bonum facere, & non facienti, peccatum est illi.* QVINTÒ, ignavi & segnes daemonum dolis & tentationibus maximè sunt ob-

Matt 17. 15.

Luc. 11. v. 14

Invenit ea
vacantem.

(otiosam.)

noxii. Hinc Christus ait: *Cùm dormirent homines venit inimicus, & superseminavit zizania, &c.* Diabolus Davidi domi otio vacanti suum libidinis zizanium ita iniecit, ut uno ferè, ut ita loquar, hinc litu simul adulterium & homicidium perpetraret.

SEXTÒ, sunt maledicti, & morte temporali & aeterna digni: Jerem. 48. v. 10. *maledictus qui facit opera Dei negligenter.* Matth. 3. v. 10. *Omnis arbor, quae non facit fructum bonum excidetur, & in ignem mittetur.* c. 2. v. 13. *Inutilem servum ejicite in tenebras exteriores.* Joan. 15. v. 2. *Omnem palmitem, &c.*

Prou. 6. v. 6.

IV. Ab exemplo bestiarum, quæ quotidie laborant pro vili aliquo pabulo consequendo: quis enim nescit, quamdiu araneus pro musca, felis pro musculo capiendò ad foramen advigilet? quis ignorat, quantum supra vires formica ætate sudet pro esca hyberna, quod exemplum Salomon ad pudefaciendos ignavos protulit.

V. Ab

V. *Ab exemplo illorum, qui noctu diuq; se fatigant ut mundo placeant.* PELAGIA Antiochena meretrix, ait Jacobus Diaconus Heliopoleos, adeo compta per vias ibat, ut nihil in eius vestibis, præter aurum & gemmas ingenti splendore micantes, cerneretur, ipsi quoq; pedes auro & margaritis fulgebant, stirpabant verò eam ingens comptulorum puerorum, puellarumq; turba. Tanta autem formæ eius erat venustas, ut spectatores nullo eius aspectu satiari possent. Episcopi aliquot ei obviam facti, cum gemitu vultum averterunt, velut à re execrabili. Solus Nonnus Edessenus Episcopus oculos in eam diu defixit, aliosque Episcopos ea re obstupefactos rogavit, quid de ea venustate illis videretur? illis verò silentibus, vultum in genua demisit sudario tectum, multasque cum longo suspirio lachrymas profudit; erectus verò dixit, se mirificè ea venustate delectatum. *Quot enim horas, inquit, hæc mulier expendere putanda est dum se comit & ornat, tota mentis cogitatione in id intenta ut sua pulchritudine mundi amatoribus placeat. Et nos habentes Patrem omnipotentem in cælis, Dominum immensa majestatis, amplissima promittentem premia benè operantibus nihil studemus ornandis miseris animabus nostris, ac sordibus earum expiandis; sed patimur eas inter spinas jacere, desidiaque marcescere.* His dictis, apprehensa manu Diaconi sui abiit in cubiculum, ibique humi prostratus, nullum plorandi finem faciens, cœpit coram Deo suam socordiam detestari, dicens: *Ecce unius diei ornatus, quem hæc fœmina corpori suo excolendo adhibet, vincit omnem anima sua ornatum.* Hanc Pelagiam S. Nonnus paulò post, cum fortè eius concioni interesset, ad Christum convertit, sacris aquis abluit, suaque institutione effecit; ut post durissimam actam pœnitentiam in monte Oliveri, ubi ignota in habitu virili usq; ad mortem

Luc. 18. 7. 8.

Filiis seculi, &c.

Apud Sur.

3. Octob.

rem delituit, in Sanctarum numerum ab Ecclesia sic relata.

In EPILOGO monebis Auditores, ut obrepente corpori & somnolentiæ, post imploratum divinum auxilium, ilicò & seriò resistant.

XIX. VITUPERATIO ACEDIAE

sen gravis tadio in exercendis actionibus piis, ad salutem necessariis.

Dioscorides
lib. 6 c. 54.
Virtus expeditur,
cum splendor &
dignitas ejus
intelligitur.
Vitia boni
odisse incipiunt,
cum atrocitatem
eorum perspexerunt.

EXORDIUM ducetur ab effectu vitiorum, quæ ita blanditiis animos nostros deliniant, & occupatos teneant; ut non solum non videamus, sed bellè insuper etiam nobis placeamus & contenti animo in illis perseveremus. Unde non illud vidè comparantur aspidis morsui, qui grata quidam voluptate hominem læsum afficiens, qui sine sensu in somno eundem extinguit. Quod pulchrè quoque expressisse videtur Homerus, cum fingit Ulyssis socios semel gustata loto discedere postea ab illa noluisse. Ad eundem enim profusum modum, semel susceptum dulce vitiorum venenum, non facilè potest relinqui, sed subinde magis atque magis adlubescit.

PROPOSITIO: Hæc cum ita sint, magnopere necessarium esse, crebris sermonibus vitia taxare & vituperare, ut in lucem producta, & suis coloribus depicta, liquido conspiciantur, odiumque suum justissimum in mentibus non profusè desperatis excitent, & accendant. Conaturum itaque breviter, non quidem omnia vitia; sed unum duntaxat hoc nostro seculo valde usitatum, quod Accidia Theologi vocant, adumbrare.

CONFIRMATIONIS I. LOCUS, ab inhonesto. Quòd turpe sit Divinæ Majestati non obtemperare, quæ graviter, seriò, & irrefragibiliter sancit, & mandat omnibus, & singulis suis creaturis, ut opus sibi deputatum cœratim & sine re-